

LA MOBILITAT ACTIVA EN ENTORNS METROPOLITANS:
BASES PER AL PLANEJAMENT I GESTIÓ DE LA
MOBILITAT ACTIVA A LA RIBERA BAIXA
2023/24

ÍNDEX

BENVINGUDA	1
MÒDUL TEMES AVANÇATS EN ESTUDIS TERRITORIALS	3
MÒDUL PLANEJAMENT TERRITORIAL	11
CIUTATS I ESPAIS METROPOLITANS	15
SESSIÓ INAUGURAL	21
CICLE DE CONFERÈNCIES	22
TREBALL DE CAMP	23
CALENDARI GENERAL	26
CALENDARI DETALLAT	27
CARTOGRAFIA	34
EQUIP DOCENT	40

BENVINGUDA

En nom del Departament de Geografia de la UAB, us vull donar una cordial benvinguda en aquesta nova edició del Màster en Estudis Territorials i Planejament (METIP).

El nostre Departament té ja una llarga tradició en estudis territorials des dels seus orígens a finals dels anys seixanta. Ha participat activament en les profundes transformacions que en les darreres dècades s'han donat en el nostre territori, i ha begut de les millors fonts de l'experiència internacional que li permetien interpretar i contribuir a transformar positivament el nostre entorn.

La gestió i l'ordenació del territori en el nostre context no és una tasca fàcil: els darrers anys han suposat la consolidació dels processos d'urbanització en un espai molt humanitzat, amb un relleu difícil, i un marc politicoadministratiu complex: els governs locals (amb Barcelona com a model de referència des dels JJ.OO.), el govern de la Generalitat, l'Estat espanyol i la Unió Europea. El context postcrisi continua presentant nous reptes i obliga a seleccionar molt bé les prioritats. Ens trobem, doncs, en un moment extraordinari per aprendre de les experiències adquirides i reflexionar sobre el futur.

El METIP té ara ja una notable trajectòria. Es va programar per primera vegada el curs 2006-07, però comptava amb el precedent -des del curs 1986-87- dels nostres estudis de Doctorat, on els cursos sobre anàlisi territorial ja tenien una notable presència. D'altra banda, ha estat fonamental la implicació del nostre Departament en programes de grau i postgrau relacionats (grau en Geografia Medi Ambient i Planificació Territorial, grau de Ciències Ambientals, grau en Gestió de Ciutats Intel·ligents i Sostenibles, diversos màsters interuniversitaris, etc.); en instituts de recerca de primer nivell (l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, el Centre d'Estudis Demogràfics, l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals, etc.); o en la presència i gestió de serveis universitaris o institucionals com són la Cartoteca de la UAB o el mateix Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Hem passat per tres cicles de tres edicions cadascun centrats en una temàtica: el primer en l'anàlisi territorial a les Illes Balears (Formentera, curs 2012-13; Mallorca, 2013-14; i Menorca, 2014- 2015); el segon en l'estudi de la problemàtica socioambiental, el planejament i la gestió dels espais lliures de ciutats metropolitanes de Barcelona (Sabadell, 2015-2016; Terrassa, 2016-2017; i Mataró 2017- 2018); i el tercer en l'anàlisi i formulació de propostes i projectes d'ordenació territorial per a un àmbit geogràfic determinat a escala de barri (Bellvitge - el Gornal, 2018-19; la Florida - Les Planes, 2019-20; i la Torrassa i Collblanc, 2020-2021).

Des del curs 2021-2022, el màster es focalitza en activitats més aplicades en la mobilitat quotidiana en un entorn metropolità. Aquesta serà la tercera edició dins del cicle de Mobilitat en l'entorn metropolità». La primera edició del cicle va tenir com a objecte la «Mobilitat a la UAB i el seu encaix metropolità». El curs passat

amb el títol «Mobilitat activa en entorns metropolitans. Anàlisi i planejament per a la política integral de la bicicleta» l'àmbit d'estudi es va centrar en una ròtula metropolitana integrada pels municipis de: Montcada i Reixac, Cerdanyola del Vallès, Ripollet, Badia del Vallès i Barberà del Vallès, tots ells dins de la primera corona metropolitana de Barcelona. Aquesta tercera edició i última del cicle, porta el títol «Bases per al planejament i la gestió de la mobilitat activa a la Ribera Baixa». Aquest territori és la porta sud de l'Àrea Metropolitana de València i el punt de contacte amb l'àmbit litoral – turístic valència i amb espais de gran interès natural (parc natural de l'Albufera).

El METIP ha consolidat el seu camí amb un programa molt aplicat, on destaca una forta integració dels seus continguts i una vocació de dotar a l'alumnat amb unes capacitats clares de treballar en l'àmbit professional de la gestió i el planejament i contribuir en la millora del nostre territori.

Toca donar les gràcies a tot el professorat que ha participat al llarg d'aquests anys en els diferents cicles, al professorat que ha assumit amb entusiasme el nou curs, com aviat podreu comprovar els qui heu escollit la nostra proposta acadèmica. Creiem que sens dubte, el projecte central del Màster, dotar de les habilitats conceptuals i pràctiques per al disseny i la redacció d'instruments territorials relacionats amb la Mobilitat, us aportarà un bagatge molt útil com a futurs professionals del planejament.

Em resta desitjar-vos un molt bon curs, i animar-vos a aprofitar al màxim aquesta experiència, que us pot ser decisiva en el vostre futur pròxim.

Que tingueu un curs ple de nous aprenentatges i experiències enriquidores.

Anna Badia Perpinyà
Directora
Departament de Geografia, UAB

MÒDUL TEMES AVANÇATS EN ESTUDIS TERRITORIALS

COORDINACIÓ: Àngel Cebollada Frontera

EQUIP DOCENT: Pau Avellaneda, Àngel Cebollada, Jordi Honey-Roses, Samuel Nel-lo-Deakin, Gemma Simón Mas

Els temes avançats de l'ordenació del territori: la importància de la reflexió teòrica i conceptual sobre les característiques socials de la ciutat contemporània.

L'assignatura pretén reflexionar sobre les aportacions teòriques i metodològiques més útils i innovadores per a analitzar les interrelacions entre les diverses especialitats de Geografia i Ordenació del Territori, amb especial èmfasi en la dimensió social i en la planificació urbana.

En aquesta assignatura es tractaran els continguts clau de la recerca contemporània més avançada de la Mobilitat activa i, més en concret de la mobilitat en bicicleta. El curs dotarà l'alumnat de les eines conceptuais i metodològiques per la planificació dels entorns metropolitans en transició cap a escenaris de mobilitat activa.

L'assignatura té un caràcter aplicat i es guia per la metodologia d'aprenentatge per reptes: es tracta d'afrontar problemes reals i complexos identificats pels diferents actors del territori per tal de realitzar una diagnosi adequada i apuntar possibles solucions als problemes detectats. L'aprenentatge per reptes és avui una metodologia àmpliament reconeguda que permet no sols tractar amb casos d'estudi reals, sinó també inserir l'estudiant en entorns en els quals en un futur pot desenvolupar la seva carrera professional. És també una bona oportunitat d'integració i d'experimentació dels coneixements i mètodes adquirits en altres matèries del Màster. Per això, l'eix central és la realització d'un projecte que anomenem Troncal i que es fa coordinadament amb dues assignatures més: Planejament Territorial i Urbà i Ciutat i Espais Metropolitans.

Entenem per troncal la realització d'un exercici pràctic, consistent en el reconeixement i identificació de les característiques urbanes, socials i mediambientals d'un territori per poder implementar projectes i propostes que resolguin els reptes identificats.

Per al curs 2023-24 el títol de la troncal és **Mobilitat activa en entorns metropolitans. Bases per al Planejament i Gestió de la mobilitat activa a la Ribera Baixa**. Aquest territori format per dotze municipis (Albalat de la Ribera, Almussafes, Benicull del Xúquer, Garbera, Cullera, Favara, Fortaleny, Llaurí, Polinyà del Xúquer, Riola, Sollana i Sueca) és la porta sud de l'Àrea Metropolitana de València i el punt de contacte amb l'àmbit litoral - turístic valencià i amb espais de gran interès natural (Parc natural de l'Albufera).

El repte plantejat serà, a partir de la identificació de problemàtiques concretes expressades pels actors locals, seleccionar, definir, i treballar col·laborativament per tal de poder apuntar possibles solucions concretades en propostes i projectes. Es treballarà en petits grups, cadascun dels quals aprofundirà en un aspecte temàtic. Els resultats seran presentats als responsables locals i altres actors de la societat.

Aquestes classes teòriques es complementaran amb 6 conferències - obertes al conjunt de la comunitat acadèmica- sobre aspectes d'especial rellevància per a la diagnosi i elaboració de propostes per a la mobilitat sostenible en un context metropolità.

Continguts

En aquesta assignatura es tractaran els temes següents:

1. La mobilitat en bicicleta en un context multicrisi sistèmica
2. La política integral de la bicicleta
3. La Mobilitat en bicicleta des d'una perspectiva internacional
4. Els condicionants de la mobilitat activa
5. La planificació de la mobilitat activa en el planejament metropolità
6. Reconeixement de l'àrea d'estudi
7. Eines per a l'elaboració d'un document de planejament per a la implantació de polítiques integrals de la bicicleta

Competències

- Avaluar l'accés a l'espai públic en funció de la posició social i econòmica de la ciutadania.
- Descriure la transformació de l'espai públic a través del planejament per a reequilibrar el territori
- Identificar els paradigmes de referència de les línies actuals de recerca en temes territorials i urbans.
- Assenyalar la interrelació entre sistema politicojurídic i dinàmica territorial.
- Definir els processos de transformació territorial i urbana aplicant metodologies i instruments vinculats a teories de referència, capaces de mesurar els mecanismes d'actuació i els resultats.
- Reconèixer els marcs conceptuals per analitzar i interpretar els conflictes territorials i urbans.
- Seleccionar estratègies d'anàlisi i de síntesi de valoració dels efectes sobre la ciutadania del planejament urbà.
- Gestionar el conflicte i la convivència als espais públics com a eina de planejament urbà.
- Valorar la rellevància de la recerca acadèmica en la intervenció i gestió del territori per a la planificació d'aquest.

Activitats formatives

Les activitats formatives es divideix en aquelles dirigides per al professorat a l'aula, les supervisades pel professorat fora de l'aula i les autònomes que han de desenvolupar l'alumnat.

De **dirigides** n'hi ha de tres tipus. La primera són les classes que combinaran les sessions magistrals amb debats. Les segones són el cicle de conferències (sis en total). La darrera seran els tallers de treball, de caràcter pràctic

En aquest curs hi ha dos tipus d'activitats **supervisades**: el treball de camp que es durà a terme la setmana del 02 al 06 d'octubre i les tutories grupals de projecte que cada tutor o tutora conduirà.

A començament de l'assignatura el professorat explicarà el protocol de mesures i bones pràctiques de les sortides de camp.

Finalment, l'activitat **autònoma** consistirà en l'elaboració de totes les fases del projecte troncal.

Títol	Hores	ECTS
Tipus: Dirigides		
Cicle de conferències	12	0,48
Classes i debat de lectures	28	1,12
Tallers	18	0,72
Tipus: Supervisades		
Treball de camp	24	0,96
Tutories de grup	12	0,48
Tipus: Autònomes		
Elaboració del projecte troncal	28	1,12

Cal tenir present que és OBLIGATÒRIA L'ASSISTÈNCIA a les jornades completes de treball de camp als municipis d'estudi, a la sessió inaugural, al cicle de conferències i a les jornades de cloenda.

Temari i calendari de les sessions

26 de setembre de 2023

16h Presentació del projecte de treball troncal per part de Jordi Nadal, coordinador del Màster.

16:20h Conferència inaugural "La mobilitat a l'àrea de València: problemàtica i realitzacions a escala urbana, metropolitana i regional." a càrrec de Josep Vicent Boira, (professor de la Universitat de València i Comissionat del Corredor mediterrani).

18h Presentació i explicació del projecte i la seva àrea d'estudi, a càrrec del professor Àngel Cebollada, coordinador del treball Troncal.

28 de setembre de 2023

16h Classe "Planificació Mobilitat Context Crisi" a càrrec de Pau Avellaneda

18h Classe "Planificació Mobilitat Context Crisi" a càrrec de Pau Avellaneda

19 d'octubre de 2023

16h Presentació i organització del treball troncal i organització de grups a càrrec d'Àngel Cebollada

18h Classe "Planificació Mobilitat Context Crisi" a càrrec de Pau Avellaneda

26 d'octubre de 2023

16h Conferència 1 "Planificació i gestió del transport públic a les Illes Balears. Balanç de 8 anys" a càrrec de Jaume Mateu (Director General de Mobilitat i Transports del Govern de les Illes Balears, 2015 – 2023).

18h Classe: "Exemples: Valldigna i cornisa del Ripoll" a càrrec de Pau Avellaneda

02 de novembre de 2023

16h Conferència 2 "Causes socials i psicosocials acceptació mesures contaminació." a càrrec de Sergi López (Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas).

18h Classe "Ciclisme des d'una perspectiva internacional" a càrrec de Samuel Nel·lo

9 de novembre de 2023

16h Conferència 3 "Sistema de transport Net Zero a Catalunya" a càrrec de Cynathia Echave (RTIS3CAT2030) i Mariana Mirabile (Dep. Canvi Climàtic OECD).

18h Classe "Models conceptuals" a càrrec de Samuel Nel·lo

16 de novembre de 2023

16h Classe "Presentació per part dels grups de treball de l'estat del Reconeixement Territorial" a càrrec d'Àngel Cebollada

18h Conferència 4 "La perspectiva de gènere en la planificació de la mobilitat" a càrrec de Blanca Valdivia (Professora UAB, Col·lectiu punt6).

23 de novembre de 2023

16h Conferència 5 "La planificació urbana i de mobilitat des dels municipis" a càrrec d'Adam Bonnín (Assessor d'Alcaldia de Sant Quirze del Vallès)

18h Classe “Presentació preliminar per part dels grups de treball del Reconeixement Territorial” a càrrec d’Angel Cebollada

30 de novembre de 2023

16h Classe “Bicibús” a càrrec de Gemma Simón.

18h Classe “La introducció de la bicicleta a la ciutat” a càrrec d’Àngel Cebollada.

04 de desembre de 2023

16h Taller “Què és i com es fa un DAFO” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h Taller “DAFO” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

11 de desembre de 2023

16h Taller “Elaboració dels criteris” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h Taller “Criteris” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

12 de desembre de 2023

16h Taller “Presentacions de DAFO i criteris per part dels grups” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h Taller “Presentacions de DAFO i criteris per part dels grups” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

13 de desembre de 2023

16h Classe “Política integral de la bicicleta” a càrrec d’Esther Anaya.

18h “Urbanisme tàctic” a càrrec de Samuel Nel·lo.

18 de desembre de 2023

16h Taller “Elaboració de propostes” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h Taller “Elaboració de propostes” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

19 de desembre de 2023

16h Taller “Elaboració de propostes” tutories col·lectives

18h Taller “Elaboració de propostes” tutories col·lectives

20 de desembre de 2023

16h Taller “Presentacions de propostes per part dels grups” tot el professorat

18h Taller “Presentacions de propostes per part dels grups” tot el professorat

8 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de projectes” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h Taller “Elaboració de projectes” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

9 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de projectes” tutories col·lectives

18h Taller “Elaboració de projectes” tutories col·lectives

10 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de projectes” tutories col·lectives

18h Taller “Elaboració de projectes” tutories col·lectives

11 de gener de 2024

16h Taller “Presentacions de propostes per part dels grups” tutories col·lectives

18h Taller “Presentacions de propostes per part dels grups” tutories col·lectives

12 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de pòsters” a càrrec de Francesc Muñoz Ramírez

18h Taller “Elaboració de pòsters” a càrrec de Francesc Muñoz Ramírez

15 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de pòsters” tutories col·lectives

18h Taller “Elaboració de pòsters” tutories col·lectives

16 de gener de 2024

16h Taller “Elaboració de pòsters” tutories col·lectives

18h Taller “Elaboració de pòsters” tutories col·lectives

17 de gener de 2024

16h Taller “Assaig general” tot el professorat

18h Taller “Assaig general” tot el professorat

23 de gener de 2024

16h Presentació final oberta al públic

Treball i avaluació

L'avaluació del mòdul de Temes Avançats, com a part integrant del programa troncal del METIP 2023-24, tindrà una part de l'avaluació específica del mòdul, en la qual el/la alumne/a haurà de demostrar una sèrie d'habilitats instrumentals i coneixements sobre el tractat en les sessions d'aula i una altra part que serà l'avaluació del treball troncal. L'avaluació es distribuirà de la següent forma:

- Assaig: 25%
- Participació activa a classe: 10%
- Elaboració del projecte troncal: 40%
- Elaboració del pòster: 15%
- Presentació pública del projecte troncal: 10%

Bibliografia

Anaya-Boig, E. (2021) Integrated Cycling Policy. A framework proposal for a research-based cycling policy innovation. In: D. Zuev, K. Psarikidou, & C. Popan (eds.). Cycling Societies: innovations, inequalities and governance. Routledge Studies in Transport, Environment and Development. Routledge. p. 296. <https://www.routledge.com/Cycling-Societies-Innovations-Inequalities-and-Governance/Zuev-Psarikidou-Popan/p/book/9780367336615>.

Anaya-Boig, E., Cebollada, À. & Castelló Bueno, M. (2022) Measuring spatial inequalities in the access to station-based bike-sharing in Barcelona using an Adapted Affordability Index. Journal of Transport Geography. 98, 103267. doi:10.1016/j.jtrangeo.2021.103267.

Bordera, J. i Turiel, A. (2022). El otoño de la civilización. ctxt. Madrid

Col·lectiu Punt 6, S.C.C.L., Anaya, E., Urbana, D. de S. d'Estratègia, Cap, G. de l'Arquitecte/a en, Mobilitat, D. de S. de, Infraestructures, G. de M. i, Urbana, G. d'Àrea d'Ecologia, Temps, D. de S. de G. i P. del, Municipal, G., Tinència d'Alcaldia d'Ecologia, U. & Barcelona, G.U. de (2021) Recomanacions per integrar una perspectiva feminista interseccional en la mobilitat ciclista de Barcelona. <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/124686>.

Dennis, K. i Urry, J. (2011). Un mundo sin coches. Península. Barcelona.

Deputación de Pontevedra (2018). Guía básica de espacios públicos e movilidad amable. Deputación de Pontevedra. Pontevedra.

Gehl, J. (2014). Ciudades para la gente. ONU-Habitat i Ed. Infinito. Buenos Aires

Global Designing Cities Initiative (2021). Global Street Design Guide. <https://globaldesigningcities.org/publication/global-street-design-guide/>

Gössling, S. (2013). Urban transport transitions: Copenhagen, City of Cyclists. Journal of Transport Geography, 33, 196-206. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2013.10.013>

-
- Götschi, T., de Nazelle, A., Brand, C., & Gerike, R. (2017). Towards a Comprehensive Conceptual Framework of Active Travel Behavior: A Review and Synthesis of Published Frameworks. *Current Environmental Health Reports*, 286-295. <https://doi.org/10.1007/s40572-017-014>
- Jacobs, J. (1961). *Muerte y vida de las grandes ciudades*. Capitán Swing. Madrid
- Kager, R., Bertolini, L., & Te Brömmelstroet, M. (2016). Characterisation of and reflections on the synergy of bicycles and public transport. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 85, 208–219. <https://doi.org/10.1016/j.tra.2016.01.015>
- Kallis, G., Paulson, S., D'Alisa, G. i Demaria, F. (2020). *The case for degrowth*. Polity Press, Cambridge, UK
- Klinger, T., Kenworthy, J. R., & Lanzendorf, M. (2013). Dimensions of urban mobility cultures – a comparison of German cities. *Journal of Transport Geography*, 31, 18-29. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2013.05.002>
- Larsen, J. (2016). The making of a pro-cycling city: Social practices and bicycle mobilities. *Environment and Planning A*. <https://doi.org/10.1177/0308518X16682732>
- Macmillan, A., & Woodcock, J. (2017). Understanding bicycling in cities using system dynamics modelling. *Journal of Transport and Health*, 7(December 2016), 269-279. <https://doi.org/10.1016/j.jth.2017.08.002>
- Nello-Deakin, S., & Harms, L. (2019). Assessing the relationship between neighbourhood characteristics and cycling: Findings from Amsterdam. *Transportation research procedia*, 41, 17-36.
- Nello-Deakin, S., & Nikolaeva, A. (2020). The human infrastructure of a cycling city: Amsterdam through the eyes of international newcomers. *Urban Geography*. <https://doi.org/10.1080/02723638.2019.1709757>
- Popan, C. & Anaya-Boig, E. (2022) The Precarious Work of Platform Cycle Delivery Workers. In: G.B. Norcliffe, U. Brogan, P. Cox, B. Gao, T. Hadland, S. Hanlon, T. Jones, N. Oddy, & L. Vivanco (eds.). *Routledge companion to cycling*. Abingdon, Oxon ; New York, NY, Routledge. p. 584. <https://www.routledge.com/Routledge-Companion-to-Cycling/Norcliffe-Brogan-Cox-Gao-Hadland-Hanlon-Jones-Oddy-Vivanco/p/book/9780367683993>. Pre-print (open access): <https://osf.io/preprints/socarxiv/tk6v8/>
- Pozueta, J., Lamíquiz, F.J. i Porto, M. (2013). *La ciudad paseable*. CEDEX. Madrid
- Pucher, J., & Buehler, R. (2008). Making cycling irresistible: Lessons from the Netherlands, Denmark and Germany. *Transport reviews*, 28(4). <https://doi.org/10.1080/01441640701806612>
- Sanz, A. (2008). *Calmar el trafico. Pasos para una nueva cultura de la movilidad urbana*. Ministerio de Fomento, Madrid
- Spotswood, F., Chatterton, T., Tapp, A., & Williams, D. (2015). Analysing cycling as a social practice: An empirical grounding for behaviour change. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 29, 22-33. <https://doi.org/10.1016/j.trf.2014.12.001>
- Turiel, A. (2020). *Petrocalipsis. Crisis energética global y cómo (no) la vamos a solucionar*. Alfabeto. Madrid Pre-print (open access): <https://osf.io/b4a8f/>

MÒDUL PLANEJAMENT TERRITORIAL

COORDINACIÓ: Oriol Nel·lo

EQUIP DOCENT: Maria Buhigas, Joan López i Oriol Nel·lo

L'ordenació del territori: tècnica professional, instrument administratiu i disseny polític

Els processos de transformació del territori en les societats contemporànies es caracteritzen per la seva velocitat i la seva profunditat. La integració de l'espai a escala planetària i l'avenç del procés d'urbanització comporten canvis radicals tant en l'estructuració dels sistemes urbans, com en l'ocupació del territori, la utilització dels recursos i la configuració del paisatge. Canvis que són alhora causa i efecte de les dinàmiques demogràfiques, de l'organització dels processos productius, de la circulació dels factors (capital, mercaderies, informació, força de treball), de l'estructuració social i de la distribució de la riquesa.

A escala regional, a les regions mediterrànies europees, la integració del territori i l'avenç del procés d'urbanització ocorregudes durant el darrer mig segle han estat estretament relacionades amb el desenvolupament econòmic, la disminució de les desigualtats territorials, la unificació dels mercats laborals i la major accessibilitat als serveis. Tanmateix, la concreció de les transformacions territorials ha comportat també en molts casos l'aparició o l'agreujament de diverses problemàtiques, vinculades a factors com l'ocupació accelerada del sòl, la dispersió de la urbanització, l'especialització funcional dels llocs, l'augment del cost dels serveis, l'increment de les necessitats de la mobilitat, el malbaratament dels recursos naturals o els riscos de la segregació social.

En aquest context, és a dir, davant de les potencialitats i les problemàtiques que es deriven de les transformacions territorials contemporànies, pren una importància creixent la capacitat dels poders públics d'ordenar el territori en benefici de la col·lectivitat. Per això resulta necessari dotar-se de diagnòstic, instruments i normatives capaços d'orientar, potenciar i, quan s'escaigui, corregir, les dinàmiques territorials en curs. Aquest és el camp de l'ordenació del territori com a tècnica professional, com a actuació administrativa i com a disseny polític.

Continguts

El mòdul de planejament territorial té com objectiu perfeccionar la capacitat dels estudiants de intervenir professionalment en l'ordenació del territori. Per fer-ho, constarà de tres tipus de continguts:

- En primer lloc, s'estudiaran els diversos instruments disponibles per a l'ordenació i la gestió del territori. Es partirà de l'experiència catalana de les darreres dècades en aquest camp i, a partir de l'estudi de les seves realitzacions, amb el seu potencial i les seves limitacions, s'avançarà cap a l'adquisició de coneixements i tècniques de caràcter general.
- En segon lloc, s'analitzarà la problemàtica específica de la planificació i la gestió dels hubs metropolitans, en un context caracteritzat, per un costat, per la presència d'unes transformacions urbanes -econòmiques, socials, físiques- particularment ràpides i, per l'altre, per un agreujament de les problemàtiques ambientals -clima i recursos.
- Finalment, es presentaran i posaran en debat diverses tendències que avui s'apunten en el camp del planejament territorial i urbanístic, a través de fórmules com les de smart cities, climate-proof planning, low-carbon city i green infraestructures.

Competències

- Establir conclusions propositives per a la gestió territorial i urbana.
- Relacionar les situacions de conflicte amb les tipologies d'espais.
- Deduir, mitjançant models territorials i urbans, avantatges comparatives per reequilibrar el territori.
- Presentar els impactes territorials, socials, econòmics i ambientals que es generen en situacions de conflicte territorial i l'aportació del planejament urbà.
- Comprendre els principals conflictes territorials i socioambientals vinculats a les problemàtiques ambientals de les urbs.
- Enumerar i comprendre noves formes de governança lligades a l'economia ambiental.
- Contractar estratègies d'anàlisi i síntesi en la planificació i la gestió dels espais públics.
- Predir els processos de transformació territorial i de la població aplicant metodologies i instruments vinculats a teories de referència, capaces de mesurar els mecanismes d'actuació i els resultats.
- Estructurar l'aplicació de lleis i reglaments de planejament urbà en els casos d'estudi.
- Experimentar els desequilibris socioeconòmics derivats del planejament urbà.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS
Tipus: Dirigides		
Cinc dies de treball de Camp	100	4
Sessions lectives a l'aula	36	1,44
Tipus: Supervisades		
Sessions de taller	18	0,72

Temari i calendari de les sessions

27 de setembre de 2023

16h Presentació del mòdul (Oriol Nel·lo)

18h Dinàmiques metropolitanes i mobilitat urbana (Oriol Nel·lo)

10 d'octubre de 2023

16h La rehabilitació urbana: equipaments i mobilitat (Maria Buhigas)

18h La rehabilitació urbana: habitatge i espai públic (Maria Buhigas)

17 d'octubre de 2023

16h El projecte urbà: objectius i estratègies (Maria Buhigas)

18h El projecte urbà: mètodes i procediments (Maria Buhigas)

24 d'octubre de 2023

16h Els instruments del planejament territorial (Oriol Nel·lo)

18h Els instruments del planejament urbanístic (Oriol Nel·lo)

31 d'octubre de 2023

16h El planejament metropolità: el PTMB (Joan López)

18h El planejament metropolità: el PDU (Joan López)

7 de novembre de 2023

16h Segregació residencial i rehabilitació urbana (Oriol Nel·lo)

18h Les polítiques metropolitanes de reducció de trànsit (Janet Sanz)

14 de novembre de 2023

16h Els PDU de l'AMB: espais oberts (Joan López)

18h Els PDU de l'AMB: assentaments (Joan López)

21 de novembre de 2023

16h Mobilitat urbana i equitat social (Oriol Nel·lo)

18h La promoció de la mobilitat activa (Janet Sanz)

28 de novembre de 2023

16h Els PDU de l'AMB: energia (Joan López)

18h Els PDU de l'AMB: mobilitat (Joan López)

Treball i avaluació

L'avaluació del contingut específic del mòdul constarà de dues parts:

- a) El 40% de la nota correspondrà a la primera part i s'avaluarà a través d'un examen que es realitzarà durant la primera quinzena de desembre.
- b) La nota final del mòdul, com en la resta de les matèries que integren l'exercici troncal, serà integrada 25% amb relació als resultats de l'avaluació específica, 65% amb relació al treball de grup general i 10% amb relació a la intervenció de l'estudiant en la marxa general de l'exercici.

Les característiques de l'avaluació continuada del treball de grup són comunes a tots els mòduls que integren el programa troncal i es corresponen als següents apartats i pesos relatius:

1. Elaboració de la diagnosi territorial (15%)
2. Elaboració, debat i presentació del DAFO i els criteris (15%)
3. Elaboració de les propostes i projectes (15%)
4. Presentació final de les propostes i projectes (20%)

Hi haurà possibilitat de recuperació de l'examen específic del mòdul. No hi haurà possibilitat de recuperació per al treball troncal.

CIUTATS I ESPAIS METROPOLITANS

COORDINACIÓ: Carles Donat

EQUIP DOCENT: Carles Donat i Antonio López-Gay

L'objectiu del mòdul és el de dotar a l'alumnat d'instruments crítics per analitzar els processos d'urbanització contemporanis, de manera específica pel que fa a les ciutats i àrees metropolitanes. S'oferiran a l'alumnat els instruments per comprendre la ciutat com configuració socioespacial resultant de les dinàmiques demogràfiques, econòmiques, ambientals, culturals i polítiques de les societats contemporànies. Així mateix, aquest mòdul obligatori forma part dels ensenyaments troncats del màster juntament amb els mòduls de Planejament territorial i Sistemes d'informació geogràfica, planejament i paisatge i en coordinació amb el mòdul de Temes Avançats. L'objectiu dels ensenyaments troncats és de dotar als estudiants de les habilitats conceptuals i pràctiques per al disseny i redacció d'instruments d'ordenació territorial. Per fer-ho, es realitzarà un exercici pràctic, consistent en el reconeixement i identificació de les característiques urbanístiques, socials i mediambientals de determinats espais públics i l'elaboració de propostes de gestió d'aquests espais.

Competències

- Dissenyar els models de gestió adequats als espais metropolitans.
- Interioritzar l'aplicació i l'avenç dels principis de sostenibilitat ecològica, social i econòmica des de la perspectiva de gènere.
- Apreciar el coneixement dels mecanismes de participació ciutadana en el planejament.
- Reconèixer la utilitat de les polítiques públiques innovadores a les dinàmiques territorials i urbanes, la gestió de la ciutat i els espais metropolitans.
- Reconèixer la interacció entre les dinàmiques demogràfiques i les estructures de poblament amb les demandes urbanes.
- Determinar desequilibris socials de gènere a partir de projeccions espacials i territorials.
- Cartografiar l'espai públic a partir de la informació territorial facilitada per l'administració pública.
- Vincular la distribució i dinàmica espacial de les activitats humanes amb el planejament urbanístic i el sistema de ciutats.
- Explorar les formes de planejament des de l'òptica de gènere.

Continguts

Tema 1. La població urbana

Tema 2. Segregació socioeconòmica i mobilitat residencial.

Tema 3. La ciutat. Definició, morfologia i la problemàtica de la seva delimitació

Tema 4. El procés d'urbanització a través dels teixits urbans: el cas de la metròpoli de Barcelona

Tema 5. Gentrificació, desplaçament i substitució de la població

Tema 6. Gentrificació turística i transnacional

Tema 7. La transformació d'un barri a partir de l'anàlisi de dades. El cas de Sant Antoni a Barcelona.

Tema 8. Renta del sòl urbà, com a element essencial per a la configuració de les ciutats

Tema 9. L'habitatge. Accés, règim de tinença i problemàtiques

Tema 10. El govern de la ciutat. Fragmentació administrativa, actors, competències i recursos

Tema 11. Els grups socials, els agents urbans i els moviments socials

Metodologia i activitats formatives

- Exposicions del professorat.
- Tutories individualitzades i de grup.
- Debats a l'aula

Títol	Hores	ECTS
Tipus: Dirigides		
Discussió en seminari	5	0,2
Exposicions del professorat	25	1
Tipus: Supervisades		
Elaboració de l'informe personal	5	0,2
Elaboració de la memòria del pla	25	1
Tipus: Autònomes		
Realització de l'informe individual	15	0,6
Realització de la memòria del pla	70	2,8

Temari i calendari de les sessions

Sessió 1. Dilluns 13 de novembre (Antonio López-Gay)

- Tema 1. La població urbana
- Tema 2. Segregació socioeconòmica i mobilitat residencial.

Referències bibliogràfiques

Myers, D. (1999). Demographic Dynamism and Metropolitan Change: Comparing Los Angeles, New York, Chicago, and Washington, DC. *Housing Policy Debate*, 10(4), 919-954.

Cabré, A. (1991). Algunes reflexions sobre el futur de la població de Barcelona. *Papers: Regió Metropolitana de Barcelona: Territori, estratègies, planejament*, (5), 009-21.

Tumaru, T., Musterd, S., Van Haam, M., & Marzcinzak, S. (2016) "A multifactor approach to understanding socio-economic segregation in European capital cities". In Tammaru, T. , Marcińczak, S., van Ham, M. y Musterd, S. (eds). *Socio-Economic Segregation in European Capital Cities : East Meets West . Regions and Cities*, Routledge , Pp- 1-29.

Sessió 2. Dimecres 15 de novembre (Carles Donat Muñoz)

- Tema 3. La ciutat. Definició, morfologia i la problemàtica de la seva delimitació
- Tema 4a. El procés d'urbanització a través dels teixits urbans: el cas de la metròpoli de Barcelona (morfologia urbana)

Referències bibliogràfiques

Nel-lo, O. (2002). *Cataluña, ciudad de ciudades*. Lleida: Editorial Milenio.

Solà-Morales, M. (1997). Las formas de crecimiento urbano. No. 10. *Univ. Politèc. de Catalunya*.

Dijkstra, L., Poelman, H., & Veneri, P. (2019). The EU-OECD definition of a functional urban area. *OECD Regional Development Working Papers*, 11, 19. <https://doi.org/https://doi.org/https://doi.org/10.1787/d58cb34d-en>

Sessió 3. Dilluns 20 de novembre (Antonio López-Gay)

- Tema 5. Gentrificació, desplaçament i substitució de la població
- Tema 4b. El procés d'urbanització a través dels teixits urbans: el cas de la metròpoli de BCN (dinàmiques demogràfiques i socioeconòmiques).

Referències bibliogràfiques

Donat, C., Porcel, S. & Gomà, R. (2018) Gentrificación y derecho a la ciudad. *Papers*, 60. IERMB

Sessió 4. Dimecres 22 de novembre (Antonio López-Gay)

- Tema 6. Gentrificació turística i transnacional
- Tema 7. La transformació d'un barri a partir de l'anàlisi de dades. El cas de Sant Antoni a Barcelona.

Referències bibliogràfiques

Cocola-Gant, A. (2018). Tourism gentrification. In Handbook of gentrification studies. Edward Elgar Publishing.

López-Gay, A., Ortiz-Guitart, A., & Solana-Solana, M. (2022). Vivienda, cambio poblacional y desplazamiento en un barrio en proceso de gentrificación. El caso de Sant Antoni (Barcelona). EURE, 48(143).

Sessió 5. Dilluns 27 de novembre (Carles Donat Muñoz)

- Tema 8. Renta del sòl urbà, com a element essencial per a la configuració de les ciutats
- Tema 9. L'habitatge. Accés, règim de tinença i problemàtiques

Referències bibliogràfiques

ONU-Habitat. (2010). El derecho a una vivienda adecuada. Ginebra: ONU-Habitat.

Sender, M., Donat, C., Bosch, J., López, J., Gigling, M., Hernández, R., ... Trilla, C. (2021). L'impacte de la Covid-19 en el sistema residencial de la metròpoli de Barcelona. 2020. Barcelona: Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona.

Sessió 6. Dimecres 29 de novembre (Carles Donat Muñoz)

- Tema 10. El govern de la ciutat. Fragmentació administrativa, actors, competències i recursos
- Tema 11. Els grups socials, els agents urbans i els moviments socials

Referències bibliogràfiques

Nel-lo, O. (2015). La ciudad en movimiento: crisis social y respuesta ciudadana. Díaz & Pons.

Tomas, M. (2015). La gobernanza metropolitana en Europa: modelos y retos (Àrea Metropolitana de Barcelona (ed.)).

Avaluació

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

- Assistència i participació activa en les sessions presencials: 10% (activitat no re avaluable)
- Elaboració de treballs d'avaluació

- Treball troncal (en grup): 50%
- Presentació oral treball troncal: 15%
- Exercici individual del mòdul: 25%

No hi haurà possibilitat de recuperació per al treball troncal. No hi haurà possibilitat de recuperació per al treball troncal. En cas que hi hagi més d'una persona amb la màxima nota de l'assignatura, els professors es reservaran el dret de demanar un exercici d'avaluació adicional per tal de poder optar a obtenir la Matrícula d'Honor

MOLT IMPORTANT: El plagi total o parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (AIXÒ INCLOU COPIAR FRASES O FRAGMENTS D'INTERNET I AFEGIR-LOS SENSE MODIFICACIONS AL TEXT QUE ES PRESENTA COM A PROPI), i és una ofensa greu. Cal aprendre a respectar la propietat intel·lectual aliena i a identificar sempre les fonts que es puguin fer servir, i és imprescindible responsabilitzar-se de l'originalitat i autenticitat del text propi.

Activitats d'avaluació continuada

- Presentació de l'informe individual del mòdul: 85%
- Presentació oral del treball Troncal: 15%

Bibliografia

- Brenner, N. (2017). La era de la urbanización. In Teoría urbana crítica y políticas de escala (pp. 255–268). Icaria.
- Capel, H. (2002). La morfología de las ciudades. In Tomo I: Sociedad, cultura y paisaje urbano (Vol. 37). Ediciones del Serbal, SA.
- Dijkstra, L., Poelman, H., & Veneri, P. (2019). The EU-OECD definition of a functional urban area. OECD Regional Development Working Papers, 11, 19. <https://doi.org/https://doi.org/https://doi.org/10.1787/d58cb34d-en>
- Donat, C. (2018). La gentrificación y el problema de la vivienda en Barcelona. Papers. Regió Metropolitana de Barcelona, 60, 114–129.
- Dupuy, G. (1997). El urbanismo de las redes. Teorías y Métodos, Barcelona: Oikos-Tau. 216 pp.
- Fernandez, R., & Aalbers, M. B. (2016). Financialization and housing: Between globalization and Varieties of Capitalism. Competition & Change, 20(2), 71–88. <https://doi.org/10.1177/1024529415623916>
- Jaramillo González, S. (2010). Hacia una teoría de la renta del suelo urbana, Bogotá: Universidad de los Andes, Facultad de Economía, CEDE, Ediciones Uniandes. 474 pp.

López-Gay, A. (2011). ¿Vuelve el centro? Caracterización demográfica de los procesos de reurbanización en las metrópolis españolas. In I. Pujadas, J. Bayona, A. García, F. Gil, C. López, D. Sánchez, & T. Vidal (Eds.), *Actas del XII Congreso de la Población Española* (pp. 163–180).

López, J. (2016). The city in the net Infrastructural networks, economic development and urban form. In López-Redondo, J. *Del Sol al sol Energia forma urbana i ús del territori Una anàlisi a partir del cas de Barcelona i Catalunya*. Universitat Autònoma de Barcelona, p. 21-33.

<https://www.tesisenred.net/handle/10803/662607>

L'Huillier, Francisco José (2020). Mercado del suelo, renta urbana, y problemática habitacional. Una aproximación teórica desde la Ciudad de Buenos Aires. *Universidad de Buenos Aires*, Vol. 24, Nº. 2, p. 65-83.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7592375>

Nel-lo, O. (1998). La ciutat il·limitada i la ciutat futura. In J. Nogué (Ed.), *La ciutat, Visions, anàlisis i reptes* (pp. 47–73). Universitat de Girona i Ajuntament de Girona.

Nel-lo, O. (2015). *La ciudad en movimiento: crisis social y respuesta ciudadana*. Díaz & Pons.

Nel-lo, O., & Donat, C. (2014). Los efectos territoriales de la crisis econòmica en la región metropolitana de Barcelona. In J. M. Albertos (Ed.), *Geografía de la crisis económica en España* (pp. 565–608). Publicacions Universitat de València.

Solà-Morales, M. (1997). *Las formas de crecimiento urbano*. No. 10. Univ. Politèc. de Catalunya.

Tomas, M. (2015). *La gobernanza metropolitana en Europa: modelos y retos* (Àrea Metropolitàna de Barcelona (ed.)).

United Nations. Department of Economic and Social Affairs. Population Division. (2014). *World Urbanization Prospects: The 2014 Revision, Highlights*. United Nations.

SESSIÓ INAUGURAL

El 26 de setembre de 2023 tindrà lloc la Sessió inaugural del Màster a les 16:00h a la Sala de Graus de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB.

Programa de la sessió:

16:00h Presentació del projecte de treball troncal per part de Jordi Nadal, coordinador del Màster.

16:20h Conferència inaugural "La mobilitat a l'àrea de València: problemàtica i realitzacions a escala urbana, metropolitana i regional." a càrrec de Josep Vicent Boira, (professor de la Universitat de València i Comissionat del Corredor mediterrani).

18h Presentació i explicació del projecte i la seva àrea d'estudi, a càrrec del professor Àngel Cebollada, coordinador del treball Troncal.

El Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) es complau a convidar-vos a la conferència inaugural del Màster en Estudis Territorials i Planejament.

**LA MOBILITAT A L'ÀREA DE VALÈNCIA:
PROBLEMÀTICA I REALITZACIONS A ESCALA
URBANA, METROPOLITANA I REGIONAL.**

CONFERENCIANT:

JOSEP VICENT BOIRA
(Professor de la Universitat de València i Comissionat del Corredor mediterrani)

L'acte es celebrarà el proper dimarts
26/09/2023 a les 16h
A la Sala de Graus de la Facultat de Filosofia i Lletres

CICLE DE CONFERÈNCIES

XIII CICLE DE CONFERÈNCIES
ESTUDIS TERRITORIALS I PLANEJAMENT

LA MOBILITAT ACTIVA EN ENTORNS METROPOLITANS:

BASES PER AL PLANEJAMENT I GESTIÓ DE LA MOBILITAT ACTIVA A LA RIBERA BAIXA

26 de Setembre – 16:00h. Conferència inaugural. Sala de Graus - Facultat de Filosofia i Lletres

La mobilitat a l'àrea de València: problemàtica i realitzacions a escala urbana, metropolitana i regional.

Josep Vicent Boira. (Professor de la Universitat de València i Comissionat del Corredor mediterrani)

26 d'octubre – 16:00h. Aula 402 - Facultat de Filosofia i Lletres

Planificació i gestió del transport públic a les Illes Balears. Balanç de 8 anys.

Jaume Mateu (Director General de Mobilitat i Transports del Govern de les Illes Balears, 2015 – 2023).

02 de novembre – 16:00h. Aula 402 - Facultat de Filosofia i Lletres

Causes socials i psicosocials acceptació mesures contaminació.

Sergi López (Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas).

09 de novembre – 16:00h. Aula P10 - Facultat de Psicologia

Sistema de transport Net Zero a Catalunya.

Cynathia Echave (RTIS3CAT2030) i Mariana Mirabile (Dep. Canvi Climàtic OECD).

16 de novembre – 18:00h. Aula 402 - Facultat de Filosofia i Lletres

La perspectiva de gènere en la planificació de la mobilitat.

Blanca Valdivia (Professora de la UAB i membre del Col·lectiu punt 6).

23 de novembre – 16:00h. Aula 402 - Facultat de Filosofia i Lletres

La planificació urbana i de mobilitat des dels municipis.

Adam Bonnín (Assessor d'Alcaldia de Sant Quirze del Vallès).

TREBALL DE CAMP

El treball de camp es durà a terme al llarg de la setmana del 2 al 5 d'octubre de 2023.

La setmana del treball de camp té com a objectiu el reconeixement territorial de l'àrea d'estudi i la visita d'experiències relacionades amb l'àmbit temàtic (en aquesta ocasió la mobilitat activa en bicicleta).

Durant les 4 jornades, de 9:30 a 17:00 hi haurà visites i itineraris en bicicleta.

A les tardes, de 18:30 a 20:00 hi ha les Jornades: **El Repte de la Mobilitat als Destins Turístics: Cullera al Context Metropolità Valencia**, (d'assistència obligatòria). Aquestes jornades, coorganitzades amb la Càtedra Ciutat de Cullera de la Universitat de València, inclouen 4 sessions de debat, conferència sobre diferents àmbits d'interès per al desenvolupament del projecte.

DEL 2 AL 5 D'OCTUBRE 183011

AUDITORI MUNICIPAL DE CULLERA I CENTRE CULTURAL DEL RAVAL

Més informació en CATEDRACULLERA@UV.ES

Jornades:

El Repte de la mobilitat als Destins Turístics: Cullera al Context Metropolità Valencià.

ORGANITZA:

COL·LABORA:

DEL 2 AL 5 D'OCTUBRE 2023

Dilluns, 2 de Octubre de 2023. Auditori Municipal de Cullera. De 18.30h a 20h.

Valoració de les polítiques de mobilitat 2015-2023 a la Comunitat Valenciana. Avenços i temes pendents.

Padra Domínguez (Membre de la Ribera on Bici - Ecologistes on Acció), Bolan Calahorra (Oficina Tècnica a ConBici i formadora en Aula de la Bici) i Giuseppe Grozzi (Ex regidor de Mobilitat Sostenible de l'Ajuntament de València) - Moderador: Javier Irujo (Universitat de València).

Dimarts, 3 de Octubre de 2023. Auditori Municipal de Cullera. De 18.30h a 20h.

La descarbonització i l'ús dels recursos en els entorns turístics.

Auración Blanco (Universitat Autònoma de Barcelona), Jurgó Oleina (Universitat d'Alacant), Adrián Ferrando (Universitat de València), Moderador: Angel Ceballos (Universitat Autònoma de Barcelona).

Dimecres, 4 de Octubre de 2023. Centre Cultural del Raval. De 18.30h a 20h.

La indústria de l'automòbil valenciana i el repte de la transició ecològica.

Julia Salom (Universitat de València) i Albert Vialonga (Tècnic de Mobilitat d'ISTAS - Fundación P de Mayo) - Moderador: Pau Avellaneda (Universitat Autònoma de Barcelona).

Dijous, 4 de Octubre de 2023. Auditori Municipal de Cullera. De 18.30h a 20h.

Conferència de cloenda. Governança a l'àrea metropolitana de València.

Joan Ramero (Universitat de València). Presenta: José Vicente Sánchez (Universitat de València).

Pel treball de camp es comptarà amb la col·laboració de persones expertes (ja siguin administració, acadèmia o moviments socials) en el territori i en l'àmbit de la mobilitat.

Programació general

DIA 1. Dilluns 2 d'octubre

Arribada a València

12:00 - Reconeixement i evolució urbana de València (guia Eugenio Burriel).

Dinar a València i desplaçament fins a Cullera

18:30 – 20:00 Auditori Municipal de Cullera. **Valoració de les polítiques de mobilitat 2015-2023 a la Comunitat Valenciana. Avenços i temes pendents.** *Pedro Domínguez (Membre de la Ribera en Bici - Ecologistes en Acció), Belen Calahorra (Oficina Tècnica a ConBici i formadora en Aula de la Bici) i Giuseppe Grezzi (Ex regidor de Mobilitat Sostenible de l'Ajuntament de València)- Moderador: Javier Iturrino (Universitat de València).*

DIA 2. Dimarts 3 d'octubre

9:30 - Desplaçament a peu per visitar Cullera. Visita al Castell de Cullera. Baixada pel calvari. Visita al centre urbà de Cullera (guia Adrián Ferrandis).

18:30 – 20:00 Auditori Municipal de Cullera. **La descarbonització i l'ús dels recursos en els entorns turístics.** *Asunción Blanco (Universitat Autònoma de Barcelona), Jorge Olcina (Universitat d'Alacant) Adrián Ferrandis (Universitat de València), - Moderador: Àngel Cebollada (Universitat Autònoma de Barcelona).*

DIA 3. Dimecres 4 d'octubre

9:30 - Itinerari en bicicleta.

Visita del Parc de l'Albufera amb finalització a Almufasses i visita a l'empresa Ford.

Retorn a Cullera. Parada a la Muntanyeta dels Sants i altres àmbits d'interès (Guia Gemma Simón).

18:30 – 20:00 Centre Cultural del Raval. **La indústria de l'automòbil valenciana i el repte de la transició ecològica.** *Julia Salom (Universitat de València) i Albert Vilallonga (Tècnic de Mobilitat d'ISTAS -Fundación 1º de Mayo) -Moderador: Pau Avellaneda (Universitat Autònoma de Barcelona).*

DIA 4. Dijous 5 d'octubre

9:30 - Itinerari en bicicleta.

Poblament tradicional de la comarca. Eix del Xúquer Cullera – Sueca -Polinyà de Xúquer. Via blava i mobilitat quotidiana.

18:30 – 20:00 18:30 – 20:00 Auditori Municipal de Cullera. **Conferència de cloenda: Conferència de cloenda. Governança a l'àrea metropolitana de València.** *Joan Romero (Universitat de València). Presenta: José Vicente Sánchez (Universitat de València).*

DIA 5. Divendres 6 d'octubre

9:30 - Sortida de l'hotel en autocar cap a València

10:15: Visita a infraestructures i experiències ciclistes a València

13:30: Sortida cap a Bellaterra

CALENDARI GENERAL

Les assignatures del màster en estudis territorials i planejament inclouen diverses sessions de treball especialitzat, tant dins com fora de l'aula. Les sessions es divideixen en diferents tipus: conferències, treball de camp, treball grupal i tallers, i presentació de resultats. En algunes jornades es combinen tipologies de sessions, principalment classes o tallers amb conferències.

CALENDARI DEL PROJECTE TRONCAL

SETEMBRE 2023

				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

OCTUBRE 2023

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

NOVEMBRE 2023

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

DESEMBRE 2023

				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

GENER 2024

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

	No lectiu
	Festiu
	Festiu local o de Facultat
	Conferència
	Classe i/o taller
	Treball de camp
	Presentació pública

CALENDARI DETALLAT

Les sessions de docència començaran a les 16.00 i finalitzaran a les 20:00h. En les sessions de 4 hores es realitzarà una pausa de 30 minuts.

Durant les 4 jornades de treball de camp de 9:30 a 17:00 hi haurà visites i itineraris en bicicleta. A les tardes, de 18:00 a 19:30 hi ha un cicle de conferències i debats.

En alguns casos existeixen modificacions en aquest horari que s'indiquen per a la sessió afectada.

1a setmana

26 de setembre de 2023

16h Presentació del projecte de treball troncal per part de Jordi Nadal, coordinador del Màster.

16:20h Conferència inaugural “La mobilitat a l'àrea de València: problemàtica i realitzacions a escala urbana, metropolitana i regional.” a càrrec de Josep Vicent Boira, (professor de la Universitat de València i Comissionat del Corredor mediterrani).

18h Presentació i explicació del projecte i la seva àrea d'estudi, a càrrec del professor Àngel Cebollada, coordinador del treball Troncal.

27 de setembre de 2023

16h Presentació del mòdul, a càrrec d'Oriol Nel·lo

18h Dinàmiques metropolitanes i mobilitat urbana, a càrrec d'Oriol Nel·lo

28 de setembre de 2023

16h Classe “Planificació Mobilitat Context Crisi” a càrrec de Pau Avellaneda

18h Classe “Planificació Mobilitat Context Crisi” a càrrec de Pau Avellaneda

2a setmana

SORTIDA TREBALL DE CAMP

3a setmana

10 d'octubre de 2023

16h La rehabilitació urbana: equipaments i mobilitat, a càrrec de Maria Buhigas

18h La rehabilitació urbana: habitatge i espai públic, a càrrec de Maria Buhigas

18h Classe “La rehabilitació urbana: mobilitat” , a càrrec de Maria Buhigas

4a setmana

17 d’octubre de 2023

16h El projecte urbà: objectius i estratègies, a càrrec de Maria Buhigas

18h El projecte urbà: mètodes i procediments, a càrrec de Maria Buhigas

19 d’octubre de 2023

16h Presentació i organització del treball troncal i organització de grups a càrrec d’Àngel Cebollada

18h Classe “Planificació Mobilitat Context Crisi” a càrrec de Pau Avellaneda

5a setmana

24 d’octubre de 2023

16h Els instruments del planejament territorial, a càrrec d’Oriol Nel·lo

18h Els instruments del planejament urbanístic, a càrrec d’Oriol Nel·lo

26 d’octubre de 2023

16h Conferència 1 “Planificació i gestió del transport públic a les Illes Balears. Balanç de 8 anys” a càrrec de Jaume Mateu (Director General de Mobilitat i Transports del Govern de les Illes Balears, 2015 – 2023).

18h Classe: “Exemples: Valldigna i cornisa del Ripoll”, a càrrec de Pau Avellaneda

6a setmana

31 d’octubre de 2023

16h El planejament metropolità: el PTMB, a càrrec de Joan López

18h El planejament metropolità: el PDU, a càrrec de Joan López

02 de novembre de 2023

16h Conferència 2 “Causes socials i psicosocials acceptació mesures contaminació.” a càrrec de Sergi López (Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas).

18h Classe “Ciclisme des d’una perspectiva internacional” a càrrec de Samuel Nel·lo.

7a setmana

7 de novembre de 2023

16h Segregació residencial i rehabilitació urbana, a càrrec d'Oriol Nel·lo

18h Les polítiques metropolitanes de reducció de trànsit, a càrrec de Janet Sanz

9 de novembre de 2023

16h Conferència 3 “Sistema de transport Net Zero a Catalunya” a càrrec de Cynathia Echave (RTIS3CAT2030) i Mariana Mirabile (Dep. Canvi Climàtic OECD).

18h Classe “Models conceptuals” a càrrec de Samuel Nel·lo

8a setmana

13 de novembre de 2023

16h Tema 1. La població urbana. A càrrec d'Antonio López-Gay

18h Tema 2. Segregació socioeconòmica i mobilitat residencial. A càrrec d'Antonio López-Gay

14 de novembre de 2023

16h Els PDU de l'AMB: espais oberts, a càrrec de Joan López

18h Els PDU de l'AMB: assentaments, a càrrec de Joan López

15 de novembre de 2023

16h Tema 3. La ciutat. Definició, morfologia i la problemàtica de la seva delimitació. A càrrec de Carles Donat

18h Tema 4a. El procés d'urbanització a través dels teixits urbans: el cas de la metròpoli de Barcelona (morfologia urbana). A càrrec de Carles Donat

16 de novembre de 2023

16h Classe “Urbanisme tàctic” a càrrec de Samuel Nel·lo.

18h Conferència 4 “La perspectiva de gènere en la planificació de la mobilitat” a càrrec de Blanca Valdivia (Professora UAB, Col·lectiu punt6).

9a setmana

20 de novembre de 2023

16h Tema 5. Gentrificació, desplaçament i substitució de la població. A càrrec d'Antonio López-Gay

18h Tema 4b. El procés d'urbanització a través dels teixits urbans: el cas de la metròpoli de BCN (dinàmiques demogràfiques i socioeconòmiques). A càrrec d'Antonio López-Gay

21 de novembre de 2023

16h Mobilitat urbana i equitat social, a càrrec d'Oriol Nel·lo

18h La promoció de la mobilitat activa, a càrrec de Joan López

22 de novembre de 2023

16h Tema 6. Gentrificació turística i transnacional. A càrrec d'Antonio López-Gay

18h Tema 7. La transformació d'un barri a partir de l'anàlisi de dades. El cas de Sant Antoni a Barcelona. A càrrec d'Antonio López-Gay

23 de novembre de 2023

16h Conferència 5 "La planificació urbana i de mobilitat des dels municipis" a càrrec d'Adam Bonnín (Assessor d'Alcaldia de Sant Quirze del Vallès)

18h Classe "Presentació preliminar per part dels grups de treball del Reconeixement Territorial" a càrrec d'Angel Cebollada

10a setmana

27 de novembre de 2023

16h Tema 8. Renta del sòl urbà, com a element essencial per a la configuració de les ciutats. A càrrec de Carles Donat

18h Tema 9. L'habitatge. Accés, règim de tinença i problemàtiques. A càrrec de Carles Donat

28 de novembre de 2023

16h Els PDU de l'AMB: energia, a càrrec de Joan López

18h Els PDU de l'AMB: mobilitat, a càrrec de Joan López

29 de novembre de 2023

16h Tema 10. El govern de la ciutat. Fragmentació administrativa, actors, competències i recursos. A càrrec de Carles Donat

18h Tema 11. Els grups socials, els agents urbans i els moviments socials. A càrrec de Carles Donat

30 de novembre de 2023

16h Classe “Bicibús” a càrrec de Gemma Simón

18h Classe “La introducció de la bicicleta a la ciutat” a càrrec d’Àngel Cebollada

11a setmana

04 de desembre de 2023

16h Classe “Què és i com es fa un DAFO” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h “DAFO”. Oriol Nel·lo et al.

05 de desembre de 2023

16h "Metodologia pel TFM". Jordi Nadal

18h "Metodologia pel TFM". Jordi Nadal

12a setmana

11 de desembre de 2022

16h Classe “Com s’elaboren els Criteris” a càrrec d’Oriol Nel·lo et al.

18h “Criteris”. Oriol Nel·lo et al.

12 de desembre de 2022

16 a 20h Presentacions: DAFO i criteris. Tot el professorat

13 de desembre de 2022

16h a 18h Classe “Classe “Política integral de la bicicleta” a càrrec d’Esther Anaya

18 a 20 h Classe “Urbanisme tàctic” a càrrec de Samuel Nel·lo.

14 de desembre de 2022

16h "Metodologia pel TFM". Jordi Nadal

18h "Metodologia pel TFM". Jordi Nadal

13a setmana

18 de desembre de 2022

16h Propostes. Oriol Nel·lo

18h Propostes. Tutories col·lectives

19 de desembre de 2022

16 a 20h Propostes. Tutories col·lectives

20 de desembre de 2022

16 a 20h Presentació preliminar de propostes. Tot el professorat

14a setmana

NADAL

15a setmana

NADAL

16a setmana

8 de gener de 2023

16h Projectes. Oriol Nel·lo

20h Projectes. Tutories col·lectives

9 de gener de 2023

16h Projectes. Tutories col·lectives

20h Projectes. Tutories col·lectives

10 de gener de 2023

16h Projectes. Tot el professorat

20h Projectes. Tot el professorat

11 de gener de 2023

16 a 20h Presentació de projectes. Tot el professorat

12 de gener de 2023

16 a 20h Taller: Pòsters. Francesc Muñoz Ramírez

17a setmana

15 de gener de 2023

16 a 20h Elaboració dels pòsters. Tutories col·lectives

16 de gener de 2023

16 a 20h Elaboració dels pòsters. Tutories col·lectives

17 de gener de 2023

16 a 20h Elaboració dels pòsters. Tutories col·lectives

18 de gener de 2023

16 a 20h Assaig general de. Tot el professorat

18a setmana

23 de gener de 2023

16 a 20h Presentació pública i exposició de resultats. Obert al públic.

CARTOGRAFIA

La cartografia de referència a utilitzar per al desenvolupament dels mòduls troncal i de planificació, tant topogràfica com temàtica, prové de l'Institut Cartogràfic Valencià.

A la pàgina de l'Institut Cartogràfic Valencià: <https://icv.gva.es/va/>, veureu tots els recursos disponibles. Entre ells, dues eines de gran utilitat per tal d'obtenir i descarregar informació geogràfica:

Infraestructura de Dades Espacials Valenciana (<https://idev.gva.es/va/inicio>)

Des del **geoportal** de la IDEV podem accedir a la Informació Geogràfica de la Comunitat Valenciana.

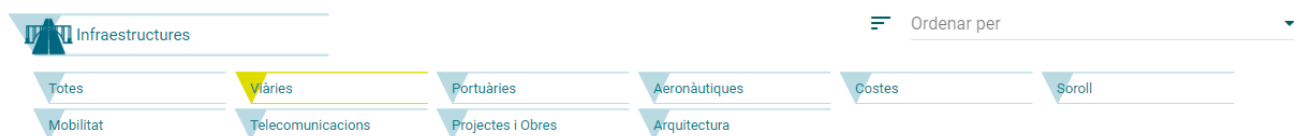

- 1- Clicar Catàleg i descàrregues, per accedir al llistat temàtic de dades geogràfiques i serveis.

Molt recomanable navegar pel contingut d'informació per tal de visualitzar la informació disponible.

- 2- Seleccionar el tema Infraestructures.
- 3- Seleccionar viàries:

- 4- Visualitzar el contingut, fixeu-vos en aquestes:

Vies Verdes (XINM): Xarxa existent Infraestructures / Viàries		▼
Vies Verdes (XINM): Xarxa prevista Infraestructures / Viàries		▼
Xarxa d'Itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa existent Infraestructures / Viàries		▼
Xarxa d'Itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa existent. Punts quilomètrics Infraestructures / Viàries		▼
Xarxa d'Itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa prevista Infraestructures / Viàries		▼
Xarxa d'Itineraris Singulares (XINM): Xarxa existent Infraestructures / Viàries		▼
Xarxa d'Itineraris Singulares (XINM): Xarxa prevista Infraestructures / Viàries		▼

Al costat de cadascuna de les entrades (dades o serveis) podeu observar el format en que es poden descarregar les dades.

- 5- Per tal de visualitzar un breu resum de les Metadades (informació sobre les dades) de la **Xarxa d'Itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa existent**, feu clic sobre l'entrada:

Xarxa d'itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa existent
Infraestructures / Viàries

WMS GML KMZ SHP

METADADES COMPARTIR VISOR WMS GML KMZ SHP

Xarxa d'itineraris No Motoritzats (XINM): Xarxa existent

Descripció: Xarxa de ciclo-rutes inteurbanes i de les seues connectivitats amb els distints nuclis urbans. Inclou itineraris de llarg recorregut.

Escala: 1/5000

Data de publicació: 18/05/2020

Data de revisió: 13/12/2022

Crèdits: CEGESEM - Subdirecció General de Movilidad - Conselleria de Política Territorial, Obras Públicas y Movilidad. Generalitat Valenciana

Llicència d'ús:

- <http://www.icv.gva.es/es/condiciones-de-uso-de-la-geoinformacion-icv>

- 6- Des d'aquesta fitxa resumida podeu accedir a la visualització completa de les metadades, així com a la descàrrega de les dades (o servei) en els formats disponibles. En el cas de seleccionar el format GML, KMZ, o SHP, accedirem a la descàrrega de les dades.

Descàrrega de dades: S'obre una nova finestra amb l'enllaç de descàrrega del/s fitxer/s.

060104-2022CRCVAL0050-04326_DATO_DIRECTA_KMZ / 060104-2022CRCVAL0050-04326_DATO_DIRECTA_KMZ

060104-2022CRCVAL0050-04326_DATO_DIRECTA_KMZ

Name ^

📎	xinm_existent.kmz
📎	xinm_prevista.kmz

2 files | 7.8 MB

Accés al Servei: En cas de seleccionar el servei WMS (o WFS) s'obrirà un panell que permet accedir a la URL del Servei (el GetCapabilities, en cas de connectar-nos a través d'un Desktop com ArcGIS o QGIS, o bé la URL del servei, si el que volem és carregar-lo en un visor web propi).

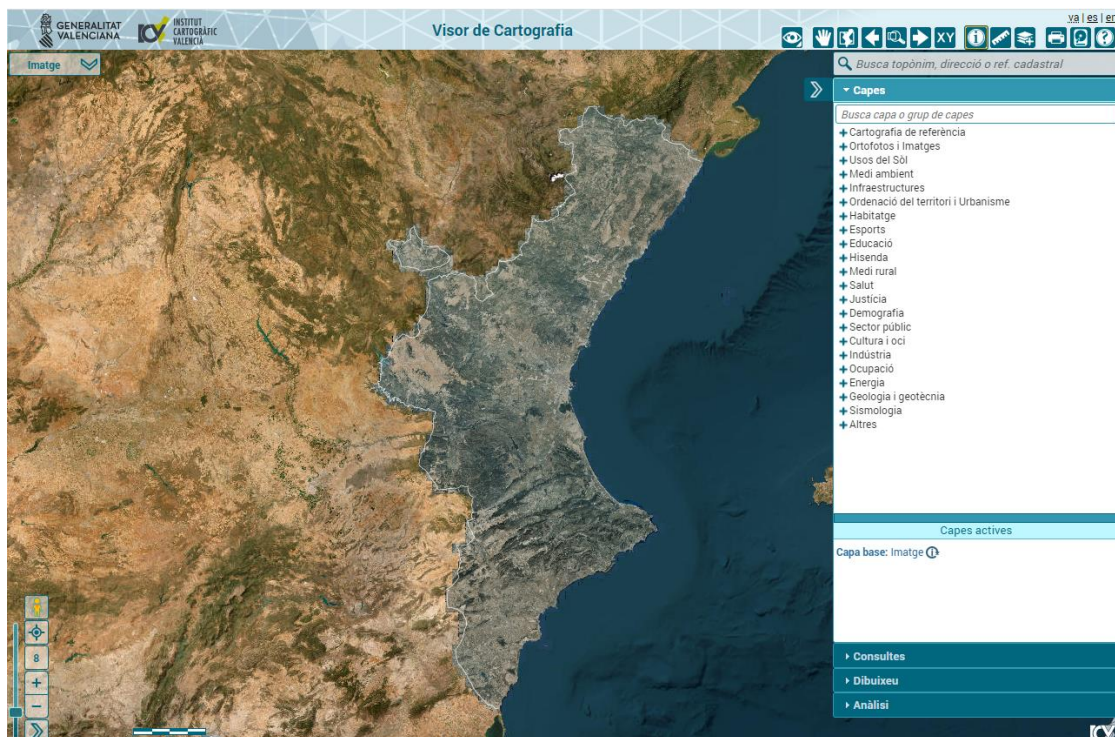
Visor Cartogràfic (<https://visor.gva.es/visor/>)

Des d'aquí es pot accedir a **Bases cartogràfiques** del territori Valencià, es tracta d'una eina corporativa de la Generalitat de Valenciana per publicar la informació GEO referenciada d'arreu de València, d'una forma integrada i sistemàtica. Aquesta eina permet integrar en una mateixa plataforma les dades territorials generades des de tots els departaments del Govern valencià.

L'avantatge d'utilitzar el visor és que permet visualitzar les dades d'interès i realitzar diferents funcions típiques d'un Sistema d'informació Geogràfica com a pas previ a la descàrrega de les dades.

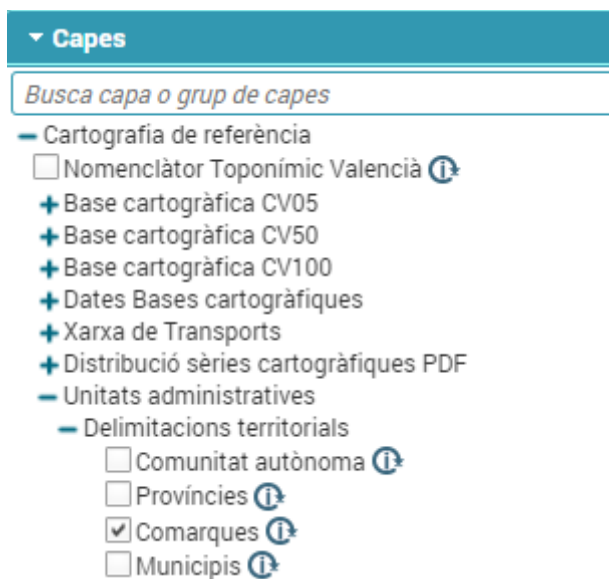
A la següent imatge podeu veure la interfície del Visor de Cartografia, amb el mapa centrat en el territori valencià, una barra d'eines a la part superior dreta i l'arbre de capes disponibles a la dreta de la interfície.

Molt recomanable anar expandint les diferents entrades per visualitzar la informació disponible en cadascuna de les agrupacions.

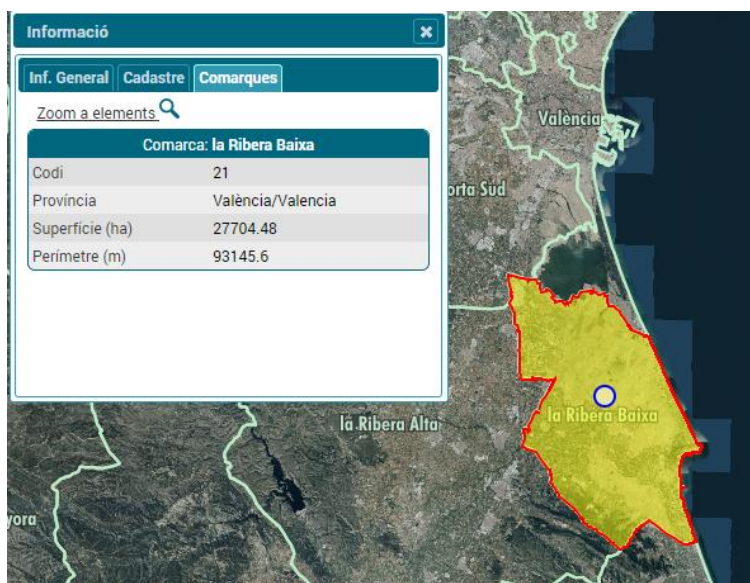
Per centrar-nos a l'àmbit d'estudi, la comarca de "la Ribera Baixa":

- 1- Expandir Cartografia de referència
- 2- Expandir unitats administratives i activar la visualització de Comarques:

- 3- Seleccioneu l'eina Informació () i feu clic damunt del mapa dins el polígon de la comarca de "la Ribera Baixa"

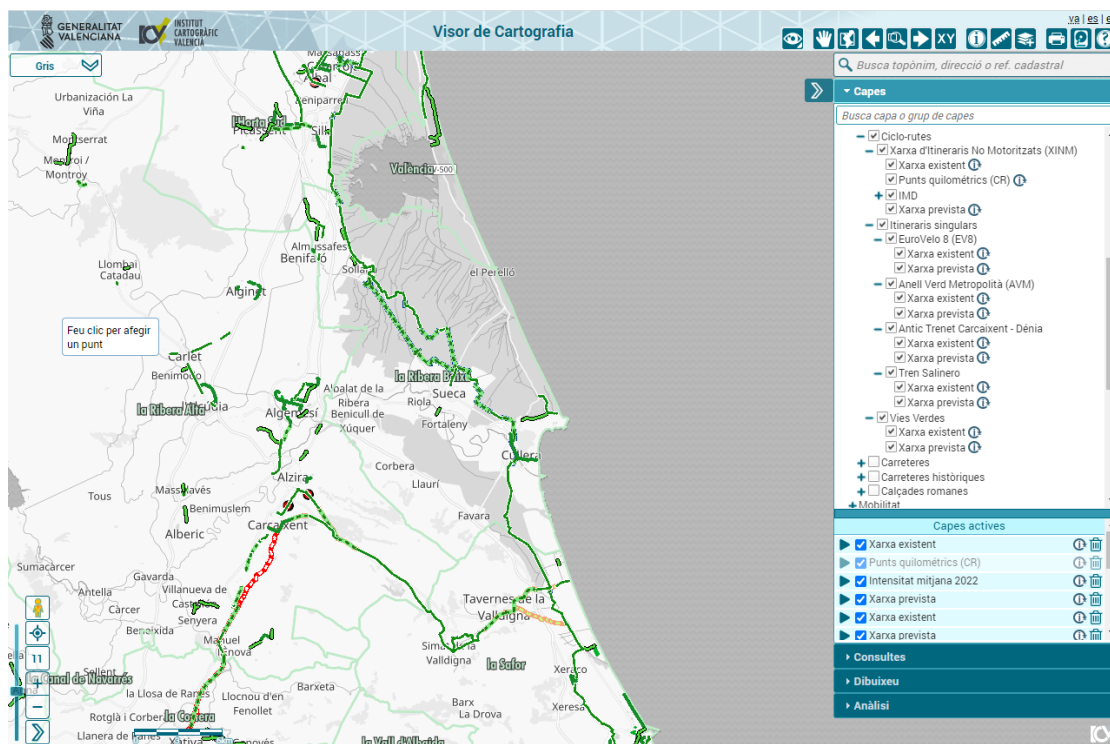
- 4- S'activa el resultat de la identificació en una nova finestra, que us permetrà fer un zoom a l'element:

Cerca i visualització de dades d'interès:

- 1- A la part superior esquerra del mapa disposeu d'un desplegable que permet canviar el mapa base, proveu les diferents opcions.

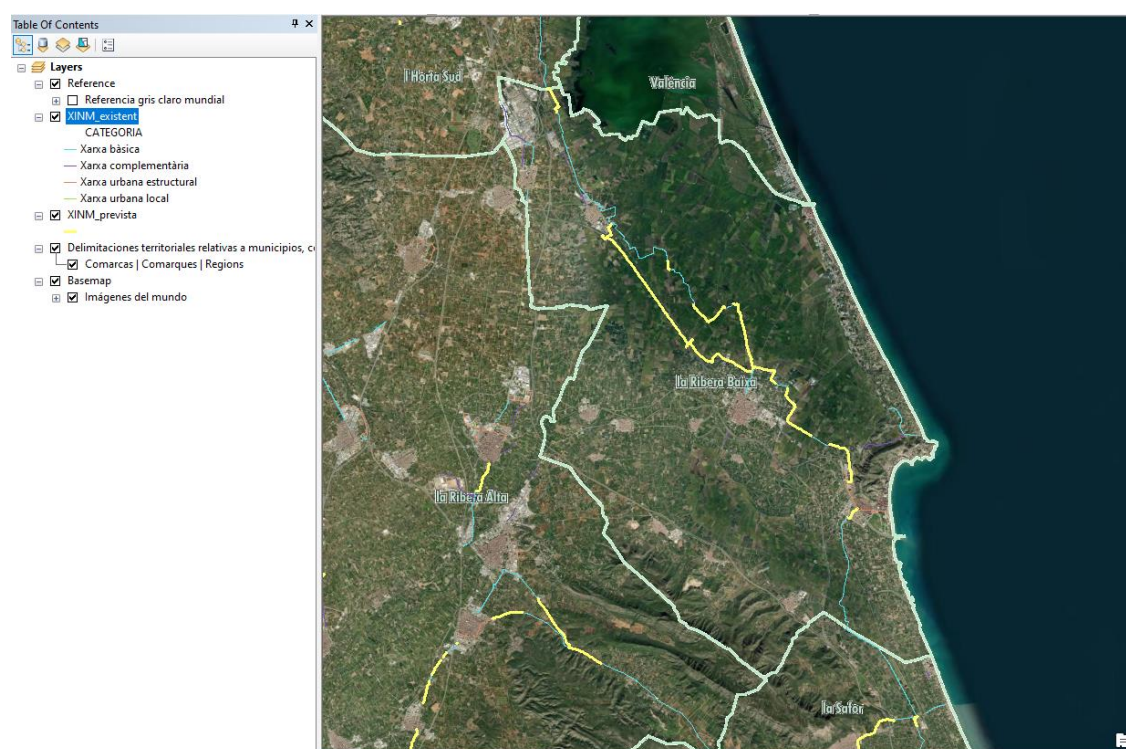
Carregueu per exemple les capes (Infraestructures>Infraestructures viàries> CicloRutes) i observeu el resultat:

Com veieu aquesta eina permet fer una cerca i visualització de les dades d'interès com a pas prèvi a la seva descàrrega.

- 2- Per accedir a la descàrrega de les dades des del Visor, prémer el botó al costat de la capa d'interès. I veureu com accediu a la interfície de la IDEV, amb la fitxa resum de metadades en el que hi ha les opcions disponibles de descàrrega de les dades/serveis per a la capa seleccionada.

Un cop descarregades les dades (serveis) es poden visualitzar al Desktop GIS que es vulgui (ArcMap, ArcGISPro, QGIS etc..). A la imatge es carreguen les capes: Xarxa d'Itineraris no motoritzats existent, Xarxa d'itineraris no motoritzats prevista, El servei WMS de límits comarcals, sobre el mapa base Imatge d'ArcGIS.

EQUIP DOCENT

Directora del Departament

Anna Badia anna.badia@uab.cat

Coordinació dels estudis de grau i postgrau

Jordi Nadal (Màster) jordi.nadal@uab.cat

Mireia Baylina (Doctorat) mireia.baylina@uab.cat

Coordinació general del programa troncal

Àngel Cebollada angel.Cebollada@uab.cat

Coordinació del treball de camp

Àngel Cebollada angel.Cebollada@uab.cat

Professorat dels mòduls troncal

Ester Anaya Boig ester.anaya@uab.cat

Pau Avellaneda pauavellaneda@gmail.com

Maria Buhigas maria.buhigas@uab.cat

Carles Donat carles.donat@uab.cat

Jordi Honey-Roses Jordi.Honey@uab.cat

Joan López juan.lopez@uab.cat

Antonio López-Gay tlopez@ced.uab.cat

Francesc Muñoz franc.munoz@uab.cat

Oriol Nel·lo oriol.nello@uab.cat

Samuel Nel·lo-Deakin samuel.nello@uab.cat

Gemma Simón gemma.simon@uab.cat

Suport al programa troncal (edició i logística):

Laura Sala laura.sala@uab.cat

Segueix-nos a les xarxes

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

G Departament
de Geografia

G+ màster en
estudis territorials i
planejament